

RAVIMIAMET

Kuidas Eesti apteegid eriolukorras hakkama said?

Kristin Raudsepp
peadirektor

8. september 2020

- Hästi,
- aga vaatame täpsemalt:
 - Valmisolek apteegiteenust osutada
 - Uued reeglid, kiired muutused
 - Majanduslik olukord

EPAL konverents

RAVIMIAMET

Valmisolek apteegiteenust osutada

EPAL konverents

RAVIMIAMET

Apteegiteenuse kättesaadavus

- Ravimiametile teadaolevalt oli seoses töötajate haigestumise või karantiinis olekuga suletud vaid 24 apteeki
- Apteekrite kaitse
- Kuhu kadusid maskid, mida jaanuaris oli apteekides müügil veel palju
- Töökorralduse paindlikkus – vähendati tööl olnud personali hulka, lõpetati avariitulid, pädev isik võis töötada mitmes kohas

EPAL konverents

Apteegiteenuse kättesaadavus II

- Apteeker kui eesliinitöötaja, suur töökoormus, kaitsevarustus seljas, senisest veel olulisem infoallikas
- Kokkuostmine, ärevus, pahandamine, järjekord
- Internetiapteegid tegid lisalepinguid transpordiks
- Piiriüleste retseptide osas paindlikkus patsientide osas, kes olid koroonalõksu jäänud

EPAL konverents

Uued reeglid, kiired muutused

EPAL konverents

- Alates 20.märts -Tervishoiutöötaja võib kirjutada krooniliste haiguste ravimeid välja kuni kaheks kuuks.
- Alates 20. märts - Korduvretsepti puhul võib apteek väljastada ravimit ainult ühe retsepti alusel ja kuni kaheks kuuks.
- Alates 20. märts - Käsimüügiravimeid võib ühele ostjale väljastada kuni kaks pakendit ühe ravimi kohta.
- Alates 10. aprill - Paratsetamooli võib apteegist väljastada kuni 30 tbl ühele ostjale

EPAL konverents

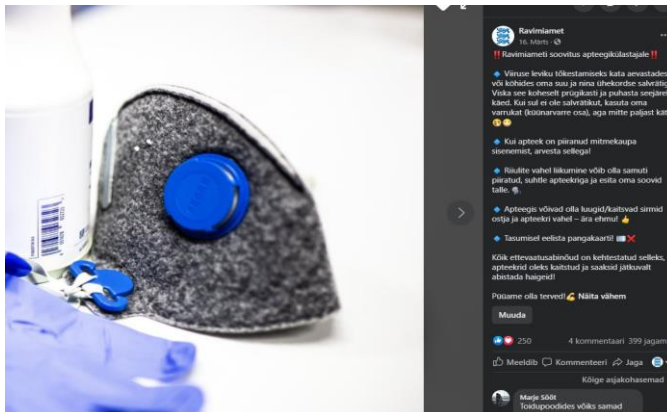
Infovahetus apteekritega oli hea

- 13.03 saatis Ravimiamet infokirja apteekritele, milles palub apteekritel apteegikülastajaid teavitada, et ravimeid ei ole vaja massiliselt kokku osta, soovib võtta kasutusele apteekrite kaitsemeetmed, palume teavitada Ravimiametit apteegi sulgemisest (töötajad karantiinis, haigestunud vms) ja taasavamisest.
- 14.03 Ravimiameti veebis pidevalt uuenev KKK rubriik apteekritele seoses COVID-19-ga (kuidas apteekrit kaitsta, kuidas apteeker saab ennast testida, kuidas ja millega apteegiruume puhastada, millised on raviminõuanded viiruskahtlusega patsiendile, väljakirjutamispiirangud jne).
- 16.03 – TA eraldas apteekritele 100 000 maski. RA koostöös EAÜ-ga tegi jaotuskava

EPAL konverents

Ravimiameti FB postitus 16.03

Jõudis 61 000+ inimeseni, jagati 399 korda,
Postituse all kodanik kirjutab: *Toidupoodides võiks samad reeglid kohandatud kujul olla.*

EPAL konverents

Infovahetus apteekritega oli hea 2

- 23.03 apteekritele saadetud soovitus ravimivarude otstarbekaks kasutamiseks jaendada paratsetamooli suuri pakendeid (N 100) ning mitte väljastada üle N 30 tableti ühele isikule.
- 25.03 turustusketi omanikele saadetud soovitus lõpetada eriolukorra ajaks otseposti või muul kandjal ravimi ja toidulisandite reklaam. Inimesed peaksid tegema vaid hädapäraseid ravimioste ning nende (eriti eakate) „kutsumine“ apteeki ei olnud mõistlik nii personali kui ka riskirühmade suhtes.

EPAL konverents

Infovahetus apteekritega oli hea 3

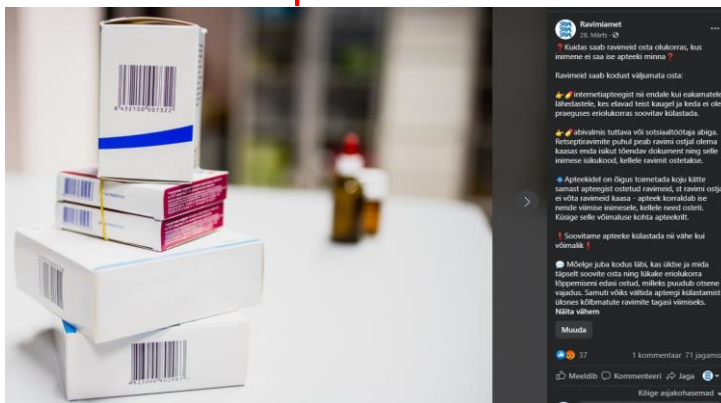
- 27.03 RA kiri turustusketi omanikele – küsitud parasetamooli jätkumise kohta apteekides ja tablettide jaendamise kohta. Tagasiside kohaselt oli parasetamooli müük nädalaga langenud u 50%. N 100 pakendeid ei ole jaendama hakatud, kuid seda müüdi 1 originaal patsiendi kohta, mitte 2.
- 02.04 – TA eraldas apteekritele täiendavalt 40 000 maski. RA koostöös EAU-ga teeb jaotuskava.
- 06.04 – RA saatis apteekidele soovitusel, milles ravimi -ja patsiendiohutuse tagamiseks palusime juurutada või kinnistada praktikad, kus igale ravimikarbile on lisatud korrektne annustamine ja ravimikasutaja nimi. Paljud ostavad ravimeid teistele inimestele – pereliikmetele, naabritele. Pandeemiatingimustes on igati mõistlik, kui selliselt korraldatud ravimiostudega saab vähendada riskirühmade liikumist apteeki.

EPAL konverents

RAVIMIAMET

RA FB postitus 28.03

Jõudis 15 000+ inimeseni, jagati 71 korda

Postituse all kodanik kirjutab: Mina ostsin esimest korda elus netiapteeigist oma emale ravimi. Väga tore kogemus. Olin esialgu järjekorras 14nes, aga täitsa ruttu läks ja suhtlemine apteekriga läks ka ladusalt 😊

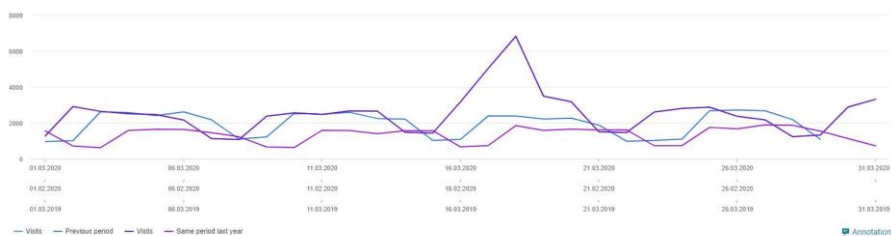
EPAL konverents

RAVIMIAMET

RA kodulehe külastused

(lisaks apteegikaardile)

77 000+ kodulehe külastust märtsis, 2019 oli see arv 41 000+
Info apteekide (KKK - apteegid ja covid 19), ibuprofeeni ja uudiste järele
üleüldiselt olid enim vaadatud.

EPAL konverents

RAVIMIAMET

Kas ravimeid jätkub?

- RA –l oli algusest peale hinnang, et tarnehäired võivad tekkida, sest:
 - Muutub epidemioloogiline olukord
 - Toimeainete tehaste häired Hiinas
 - Väljaveo piirangud Indias
 - Kui tekib nõudluse suurenemine ja piirangud Euroopas
 - Kui tekib põhjendatud või põhjendamatu nõudluse suurenemine Eestis
 - Eestis toodetavad ravimid moodustasid 2019.a 0,3% Eesti ravimituru kogukäibest
 - Me oleme täielikult sõltuvuses teistest riikidest toodavatest ravimitest
 - Oluline probleem Eesti jaoks ei teki mitte siis, kui meie piir on ravimite liikumisele lahti, vaid siis, kui kõik teised oma piirid kinni panevad.

EPAL konverents

RAVIMIAMET

Kas ravimeid jätkub? 2

- Ravimid riiki
 - 28. veebr saatsime Eesti hulгимüüjatele kirja, kus palume kriitiliselt hinnata nimekirjas olevate ravimite varusid ja tagada mõistlik tagavara nõudluse ajutise suurenemise või tarnete aeglustumise puhuks. Info ka ravimitootjad (RTL) ja haiglaapteekrid (EHAS).
 - Kokkulepped 2 kuu varu osas
- Ravimid riigist välja
 - Raviameti otsusega keelati mitme ravimi väljavedu Eestist. Piirangud puudutasid üldjuhul intensiivraavis ja krooniliste haiguste puhul kasutatavaid ravimeid. Väljaveo keelu põhjusteks üldjuhul suurenenud kasutus ja sellest tingitud varude limiteeritus.

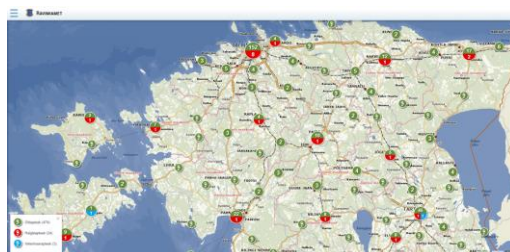
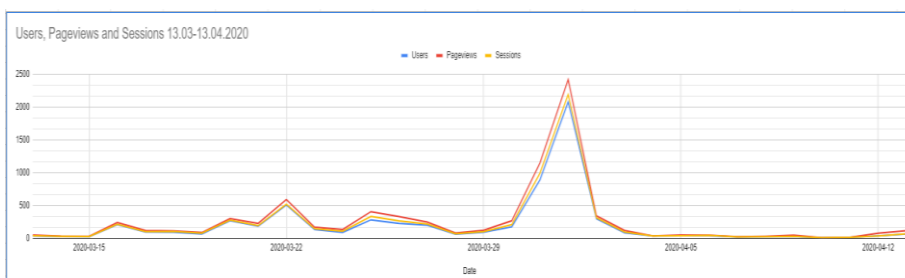
EPAL konverents

RAVIMIAMET

RA apteekide kaardi kasutus

u 20 000 külastust ja 1,6 miljonit klikki märtsis, pool miljonit aprillis

RAVIMIAMET

Majanduslik olukord

EPAL konverents

RAVIMIAMET

Apteekide II kv käibe muutus võrreldes I kv 4 aasta jooksul

II kvartali käibe muutus võrreldes sama aasta I kvartaliga

	2017	2018	2019	2020
Apteegi käive kokku	-2%	-4%	1%	-20%
Ravimite käive	-0,2%	-0,1%	6%	-20%
Muude kaupade käive	-6%	-13%	-10%	-22%

Seekord, 2020. aastal, on II kvartali käive tunduvalt väiksem ehk kriisiaja mõju on väga tugevalt väljendunud:

Üldapteekide kogukäive – vähenes 20%.

Ravimite käive – vähenes 20%, sh käsimüügiravimite käive vähenes 34% ja retseptiravimite käive vähenes 16%. Suurenes vaid veterinaarravimite käive (parasiidivastaste ravimite müügi arvelt).

Muude kaupade käive – vähenes 22%.

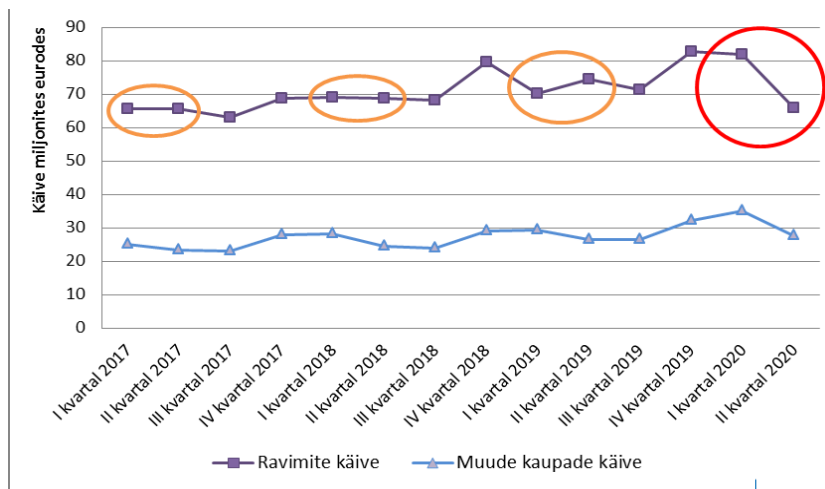
PS! I kvartalis 2020 oli käibe tõus tavapärasest suurem (apteegireform).

EPAL konverents

RAVIMIAMET

Apteekide kvartaalne käive

EPAL konverents

RAVIMIAMET

Miks vähenes?

- Oli varem AR jutu taustal kokku ostetud
- Arsti juurde pääses/mindi vähem
- Rangemad piirangud liikumisele ja kaubanduskeskuste tegevusele
- Majanduslik ebakindlus
- Tänu meetmetele oldi vähem haiged, ka kroonilised haiged
- Väljastamispiirangud

EPAL konverents

RAVIMIAMET

Üldapteekide II kvartali käibe võrdlus eelneva aasta II kvartaliga

Kuna apteekide käive on sesoonne, on asjakohane võrrelda käibenumbreid eelneva aasta sama perioodiga.

- Üldapteekide kogukäive 2020. aasta teises kvartalis oli 93 miljonit eurot, mis vähenes võrreldes eelneva aasta sama perioodiga 7%.
- Ravimite käive oli 66 miljonit eurot – vähenes 11%.
- Käsimüügravimite käive 12 miljonit eurot – vähenes 19%.
- Retseptiravimite käive 53 miljonit eurot – vähenes 9%.
- Muude kaupade käive 28 miljonit eurot – suurenes 5%.

EPAL konverents

RAVIMIAMET

Retseptide arvu muutus apteekides 2020 II kv võrreldes 2019 II kv

	II kvartal 2019	II kvartal 2020	Muutuse %
Retseptide koguarv	2 628 848	2 259 771	-14%
Soodustusega retseptide arv	2 199 978	1 883 328	-14%
Soodustuseeta retseptide arv	411 146	365 121	-11%
EL retseptide arv	2 999	1 297	-57%
sh EL digiretseptide arv	1 690	832	-51%
Veterinaarretseptide arv	4 430	4 736	7%
Ekstemporaalsete ravimite retseptide arv	8 605	4 457	-48%

EPAL konverents

RAVIMIAMET

Muutused linna- ja maa-apteekides võrreldes eelneva aasta sama perioodiga

Muutus ja käibe jaotus II kvartalis 2020 linna- ja maa-apteekides

II kvartal 2020	Linnas		Maal	
Apteegi käibe kokku	-12%	67 579 022	+7%	25 889 684
Ravimite käibe	-14 %	48 290 299	-2%	17 593 159
1. käsimüügiravimite käibe	-23%	8 831 362	-5%	3 303 759
2. retseptiravimite käibe	-12%	39 200 998	-1%	14 158 578
3. veterinaarravimite käibe	-31%	257 938	-8%	130 822
Muude kaupade käibe	-4%	19 288 724	+33%	8 296 525

- Kriisiaja mõju apteekide käibele erineb linnas ja maal.
- Maa-apteekide käibe positiivse trendi on põhjustanud oluliselt tõusnud muude kaupade käibe.

EPAL konverents

RAVIMIAMET

Käibe muutused sõltuvalt apteegi asukohast

Muutus võrreldes eelmise aasta II kvartaliga

	Kaubanduskeskustes*	Raviasutuses	Tänavaaapteekides
Apteegi käibe kokku	-5%	-15%	-8%
Ravimite käibe	-7%	-20%	-15%
1. käsimüügiravimite käibe	-20%	-17%	-19%
2. retseptiravimite käibe	-3%	-20%	-14%
3. veterinaarravimite käibe	-30%	23%	-28%
Muude kaupade käibe	1%	13%	15%

* (silia kuuluvad ka väiksemad keskused, kus apteek on n-õ toidupoe katuse all, näit Selver, Rimi jne)

EPAL konverents

RAVIMIAMET

Muutused apteekide käibes maakonniti

võrreldes eelneva aasta sama perioodiga

Maakond	Apteegi käive	Ravimite käive	Muude kaupade käive
Tallinn	-14%	-17%	-8%
Tartu linn	-14%	-17%	-2%
Pärnu linn	-14%	-16%	-10%
Lääne maakond	-12%	-14%	-7%
Narva linn	-5%	-7%	3%
Hiiu maakond	-5%	-12%	16%
Lääne-Viru maakond	-5%	-8%	1%
Viljandi maakond	-5%	-8%	4%
Ida-Viru maakond	-4%	-9%	18%
Saare maakond	-4%	-11%	16%
Järva maakond	-3%	-6%	7%
Valga maakond	-3%	-3%	-1%
Jõgeva maakond	0%	-6%	20%
Võru maakond	1%	-2%	9%
Põlva maakond	5%	0%	22%
Rapla maakond	7%	3%	18%
Tartu maakond	8%	1%	32%
Pärnu maakond	14%	9%	32%
Harju maakond	17%	0%	58%
Eesti kokku	-7%	-11%	5%

EPAL konverents

RAVIAMET

RAVIAMET

Aitäh!

Kristin.Raudsepp@ravimiamet.ee